

Ο Υιός του Θεού και οι λεγόμενοι «Πατέρες της εκκλησίας»

«Και πατέρα σας ΜΗ ονομάσητε επί της γης, διότι εις είναι Πατήρ σας ο εν τοις ουρανοίς» (Ματθ. κγ'9), «ενδύθητε την πανοπλίαν του Θεού διά να δυνηθήτε να σταθήτε εναντίον εις τας μεθοδείας του διαβόλου» (Εφ. ς'11).

Η λέξη «μεθοδεία» στην αρχαία ελληνική γλώσσα έχει την έννοια της εξαπάτησης, του δόλου με τρόπο μεθοδικό και συστηματικό¹

Ο διάβολος ως ανθρωποκτόνος (Ιωάν. η'44) διαχρονικά και διστορικά έχει έναν και μόνο στόχο για τον άνθρωπο, να τον απομακρύνει από την απλότητα της πίστης στο πρόσωπο Ιησού Χριστού και τη σωτηρία που χαρίζει δωρεάν μέσω της λυτρωτικής Του θυσίας στο σταυρό του Γολγοθά (Ιωάν. ιζ' 3).

Για τους πιστούς, για τους αναγεννημένους, η επίθεση αυτή δεν γίνεται ποτέ κατά μέτωπο.

Φαινόμενο της εποχής μας από μερίδα πιστών είναι να προσκολλούν στον Λόγο του Θεού τις διδασκαλίες των λεγόμενων «Πατέρων της Εκκλησίας». Είναι γνωστές οι θέσεις της κρατούσας εκκλησίας στη χώρα μας για το «ισότιμο» και «ισόκυρο» της Αγίας Γραφής με την Ιερά Παράδοση. Μέσα στην Ιερά Παράδοση περικλείονται οι διδασκαλίες και τα έργα των «Πατέρων» μέσω των οποίων (διδασκαλιών) καθορίζεται και ερμηνεύεται η ορθόδοξη διδασκαλία δεδομένου ότι όπως υποστηρίζει η ορθόδοξη εκκλησία τελούν «υπό την θείαν επιστασίαν». Αυτή είναι μια θέση για την οποία ο κάθε αναγεννημένος πιστός που έχει δεχθεί στη ζωή του τον Ιησού Χριστό ως προσωπικό του Σωτήρα, μπορεί εύκολα να βγάλει τα συμπεράσματά του. Η πλάνη βρίσκεται στο ότι κάποιιοι, επίσημα και γραπτά, διακηρύττουν ότι δεν μπορεί ο άνθρωπος από μόνος του να κατανοήσει τον Λόγο του Θεού (προφανώς ούτε και να σωθεί) αλλά οι μόνοι αρμόδιοι που μπορούν να μας τον ερμηνεύσουν είναι οι «Πατέρες της Εκκλησίας» και ιδιαίτερα των τριών πρώτων αιώνων. Μάλιστα για πολλούς γραφικό έρεισμα είναι τα λόγια του Αποστόλου Παύλου *«διότι εάν έχητε μυρίους παιδαγωγούς εν Χριστώ, δεν έχετε όμως πολλούς πατέρες, επειδή εγώ σας εγέννησα εν Χριστώ Ιησού διά του ευαγγελίου» (Α' Κορ. δ'15).*

Είναι σχεδόν σίγουρο ότι αν είχαμε σήμερα τη δυνατότητα να συναντήσουμε έναν από τους «Πατέρες» θέτοντάς του το ερώτημα αν θα αποδεχόταν αυτήν την προσφώνηση, η απάντηση του θα ήταν στην καλύτερη περίπτωση «όχι» και στη χειρότερη «αγαπητέ, αυτό θα αποτελούσε βλασφημία μιας και ένας είναι ο ουράνιος Πατέρας». Ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός προφήτευσε για αυτή την πλάνη και παρεκτροπή μιας μερίδας πιστών όταν είπε *«και Πατέρα σας μη ονομάσητε επί της γης, διότι εις είναι ο Πατήρ σας, ο εν τοις ουρανοίς»* (Ματθ. κγ'9).

Στα κείμενα των «Πατέρων» περιέχονται διδασκαλίες που συμβαδίζουν με την Αγία Γραφή. Αυτό όμως επ' ουδενί αποκλείει τις παρανοήσεις, τις ανακρίβειες, τις πλάνες που προκύπτουν από άλλες διδασκαλίες των ίδιων «Πατέρων» αλλοιώνοντας βασικές αλήθειες του Λόγου του Θεού.

¹ (Ι. Σταματάκος, «Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας», εκδόσεις Βιβλιοπρομηθευτική, 1999).

Μέσα από τους 162 ογκωδέστατους τόμους της Ελληνικής Πατρολογίας (Migne) και άλλους 221 της αντίστοιχης Λατινικής, ενδεικτικά και επιγραμματικά αναφέρουμε διδασκαλίες και συγγράμματα «Πατέρων» που έζησαν τους τρεις πρώτους αιώνες μ.Χ. και έρχονται σε σαφή αντίθεση με την Αγία Γραφή.

1) Ο Ποιμήν του Ερμά² (141 – 156 μ.Χ). Το περιεχόμενό του χωρίζεται σε 5 οράσεις, 12 εντολές και 10 παραβολές και μιλάει για την εμφάνιση ενός αγγέλου ως ποιμένα που διδάσκει τον Ερμά συμπληρωματικές αποκαλύψεις για θέματα χριστιανικής συμπεριφοράς και ζωής και ιδιαίτερης αποκάλυψης στο θέμα της άφεσης των αμαρτιών. Έρχεται σε σαφή αντίθεση με Γαλ.α'8 **«Αλλά και εάν ημείς ή άγγελος εξ ουρανού σας κηρύττη άλλο ευαγγέλιον παρά εκείνο, το οποίον σας εκηρύξαμεν, ας ήναι ανάθεμα».**

2) Διδαχή των Αποστόλων³ (1ο μισό του 2ου αι.). Ο συγγραφέας –άγνωστος – διδάσκει ότι μέσω της ελεημοσύνης κερδίζει την άφεση των αμαρτιών. Σε αντίθεση με το πασίγνωστο Εφ. β' 8 **«Διότι κατά χάριν είσθε σεσωσμένοι διά της πίστεως· και τούτο δεν είναι από σας, Θεού το δώρον·»**

3) Ιουστίνος ο Μάρτυς (165 μ.Χ.). «Τα διδάγματα του Πλάτωνα δεν είναι ξένα από εκείνα του Ιησού Χριστού», «ο ανθρώπινος λόγος έχει τη δυνατότητα για τον Ιουστίνο να προσεγγίσει τον Θεό», «ο χριστιανισμός είναι η μόνη ασφαλής και σύμφωρος φιλοσοφία», αποσπάσματα από το έργο του «Διάλογος με τον Τρύφωνα». Σε αντίθεση με το Κολ. β'8 **«Βλέπετε μη σας εξαπατήση τις διά της φιλοσοφίας και της ματαίας απάτης, κατά την παράδοσιν των ανθρώπων, κατά τα στοιχεία του κόσμου και ουχί κατά Χριστόν».**

4) Τατιανός ο Ασύριος⁴ (120 μ.Χ.). Ιδρυτής της κίνησης των «εγκρατιτών» (αποχή από γάμο, κρασί, κρέας). Θεωρούσε το γάμο ως μία κατάσταση πορνείας και τη διάκριση γυναίκας και άντρα ως δημιούργημα ενός κακού Θεού. Παντελής απουσία αναφοράς του ονόματος του Ιησού Χριστού στα συγγράμματά του. Σε αντίθεση με Α' Τιμ. δ'3 **«εμποδιζόντων τον γάμον, προσταζόντων αποχήν βρωμάτων, τα οποία ο Θεός έκτισε διά να μεταλαμβάνωσι μετά ευχαριστίας οι πιστοί και οι γνωρίσαντες την αλήθειαν»**, Εβρ. ιγ'4 **«Τίμιος έστω ο γάμος εις πάντας και η κοίτη αμίαντος· τους δε πόρνους και μοιχούς θέλει κρίνει ο Θεός».**

5) Τερτυλλιανός⁵ (145 – 220 μ.Χ.). Διδάσκει για τα «βάσανα» εξιλέωσης μετά θάνατον για τον Χριστιανό, αν δεν τακτοποιηθεί σ' αυτή τη ζωή. Ακόμα υποστηρίζει ότι οι προσευχές των ζωντανών προωθούν τις ψυχές σε ανάπαυση. Σε αντίθεση με το Εβρ. θ' 27 **«Και καθώς είναι αποφασισμένον εις τους ανθρώπους άπαξ να αποθάνωσι, μετά δε τούτο είναι κρίσις»**.

6) Ωριγένης⁶ (185-254 μ.Χ.). Είχε πολλαπλές πλάνες και καταδικάστηκε συνολικά από τέσσερις οικουμενικές συνόδους. Μερικές από αυτές: η προϋπαρξη των ψυχών, ο Χριστός

² <http://www.scribd.com/doc/31402412/%CE%A0%CE%BF%CE%B9%CE%BC%CE%AE%CE%BD-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%95%CF%81%CE%BC%CE%AC>

³ <http://bibletranslation.ws/trans/didache.pdf>

⁴ Πατρολογία Παν. Χρήστου σελ. 171. Αθήνα 1982

⁵ <http://www.earlychristianwritings.com/text/tertullian10.html> (στα αγγλικά)

⁶ <http://www.ovrInd.com/Universalism/Origen.html>

θα ξανασταυρωθεί για χάρη των δαιμονίων, η αποκατάσταση των πάντων ακόμα και των δαιμόνων⁷, σε αντίθεση με το Εβρ. θ'12 **«αλλά διά του ιδίου αυτού αίματος, εισήλθεν άπαξ εις τα άγια, αποκτήσας αιωνίαν λύτρωσιν»**, Εβρ. θ' 26 **«τώρα δε άπαξ εις το τέλος των αιώνων εφανερώθη, διά να αθετήση την αμαρτίαν διά της θυσίας εαυτού »**.

7) Θεόφιλος Αντιοχείας (115-181 μ.Χ.) Γί' αυτόν η Αγία Τριάδα συνίσταται από α) τον Θεό, β) τον Λόγο και γ) τη σοφία (Προς Αυτόλυκον II κεφ. 15).⁸ Η περικοπή που ακολουθεί μας επιβεβαιώνει το δόγμα της Αγίας Τριάδας με σαφήνεια. Ματθ. γ' 16-17 **«Και βαπτισθείς ο Ιησούς ανέβη ευθύς από του ύδατος· και ιδού, ηνοιχθήσαν εις αυτόν οι ουρανοί, και είδε το Πνεύμα του Θεού καταβαίνον ως περιστεράν και ερχόμενον επ' αυτόν· και ιδού φωνή εκ των ουρανών, λέγουσα· Ούτος είναι ο Υιός μου ο αγαπητός, εις τον οποίον ευηρεστήθην».**

Το γραφικό έρεισμα και η κοινή λογική

Το γραφικό έρεισμα

Ως βιβλικός όρος η λέξη «Πατέρες» οπουδενί ευσταθεί. Στο εδάφιο Α' Κορ. δ'15 **«Διότι εάν έχητε μυρίους παιδαγωγούς εν Χριστώ, δεν έχετε όμως πολλούς πατέρας· επειδή εγώ σας εγέννησα εν Χριστώ Ιησού διά του ευαγγελίου»** ο ίδιος ο Παύλος με το **«δεν έχετε πολλούς πατέρας»** ανατρέπει αυτόν τον ισχυρισμό και μιλάει με τη φράση αυτή **«επειδή εγώ σας εγέννησα εν Χριστώ Ιησού διά του ευαγγελίου»** για την **αναγέννηση** που συντελείται μέσα στον άνθρωπο **διά του ευαγγελίου**.

Όποιος έχει το Πνεύμα του Θεού δεν χρειάζεται περαιτέρω εξηγήσεις για το ανυπόστατο του ισχυρισμού.

Η κοινή λογική

Είναι αδύνατο τελειώνοντας τη συγγραφή των κειμένων τους, τόσο οι Ευαγγελιστές όσο και ο Απ. Παύλος, να είχαν τη σκέψη ότι οι παραλήπτες των γραπτών τους δεν θα μπορούσαν

να κατανοήσουν τα γραφόμενά τους. Ακόμα πιο παράλογο είναι να είχαν κατά νου ότι θα έπρεπε να περάσουν 100 – 200 χρόνια ώστε να εμφανιστούν κάποιοι συγγραφείς, τους οποίους οι άνθρωποι θα τους αποκαλούσαν «θεοφόρους», «θεοκίνητους» (Π. Τρεμπέλας, *Απάντα Αγίων Πατέρων*, τόμος 80, σελ. 140), οι οποίοι θα ήταν σε θέση να καθοδηγήσουν τους πιστούς ερμηνευτικά στη **σωτηρία** που προσφέρει ο Ιησούς Χριστός με την εξιλεωτική Του θυσία διά του Ευαγγελίου.

Ο Ιησούς Χριστός θεωρούσε δεδομένο ότι οι Ιουδαίοι ήταν σε θέση να διαβάσουν και να κατανοήσουν το περιεχόμενο των Γραφών. **«Δεν ανεγνώσατε εν τω νόμω.»** (Ματθ. ιβ' 3 & 5), **«πλανάσθε μη γνωρίζοντας τας Γραφάς μηδέ την δύναμιν του Θεού»** (Ματθ. κβ' 29). Επίσης, ο Απόστολος Παύλος απευθύνει τις επιστολές του στο σύνολο της εκκλησίας που απαρτίζεται από παιδιά, γυναίκες και άνδρες (Εφ. ε' 25) **«οι άνδρες αγαπάτε....»**, Εφ. ζ' 1-8) **«τα τέκνα..., οι δούλοι..., οι κύριοι»**.

⁷ Πατρολογία Στ. Παπαδόπουλου τόμος α' σελ. 404, Αθήνα 1982

⁸ http://orthodoxchurchfathers.com/fathers/anf02/anf0242.htm#P1637_465936

καταισχύνη τους σοφούς, και τα ασθενή του κόσμου εξέλεξεν ο Θεός διά να καταισχύνη τα ισχυρά, και τα αγενή του κόσμου και τα εξουθενημένα εξέλεξεν ο Θεός, και τα μη όντα, διά να καταργήση τα όντα, διά να μη καυχηθή ουδεμία σαρξ ενώπιον αυτού. Αλλά σεις είσθε εξ αυτού εν Χριστώ Ιησού, όστις εγενήθη εις ημάς σοφία από Θεού, δικαιοσύνη τε και αγιασμός και απολύτρωσις.» Α΄ Κορ. α΄ 18-30

Ένα παιδάκι του Κυριακού σχολείου μπορεί να γνωρίζει τρεις ξεκάθαρες αλήθειες, που όλοι οι «Πατέρες» και «σοφοί» του κόσμου μας πιθανόν αγνοούν.

1. Γνωρίζει ότι είναι αμαρτωλό και μόνο όποιος γεννηθεί άνωθεν έχει αιώνια ζωή (αναγέννηση) (Ρωμ. γ΄23), (Ιωαν. γ΄ 3)
2. Δεν υπάρχει άλλο όνομα διά του οποίου σώζεται ο άνθρωπος (Πράξεις δ΄ 12)
3. Όποιος πιστεύει στον Ιησού Χριστό ΕΧΕΙ ζωή αιώνια (Ιωαν. ζ΄47)

Η διαχρονική τραγωδία του συνδέσμου «και»

Η σύγχρονη τάση των καιρών μας, η «επιστροφή στο μυστηριακό», σε διδαχές του παρελθόντος που περιβάλλονται με το πέρασμα των χρόνων με τη χρυσόσκονη της αγιότητας και τελειότητας, παραγνωρίζοντας τα ξεκάθαρα δόγματα της πίστης εν Χριστώ Ιησού, όπως τη μετάνοια, την αναγέννηση, τη χάρη, την απολύτρωση, την ανάσταση. Το αιώνιο «και» βάλει κατά της πληρότητας του έργου του Ιησού Χριστού.

- Ο Χριστός ΚΑΙ οι άγιοι
- Ο Χριστός ΚΑΙ η Μαρία
- Ο Χριστός ΚΑΙ τα μυστήρια της εκκλησίας

- Ο Χριστός ΚΑΙ οι παραδόσεις

- Ο Χριστός ΚΑΙ οι Πατέρες

« Και είσθε πλήρεις εν αυτώ, όστις είναι η κεφαλή πάσης αρχής και εξουσίας» (Κολ. 2:10)

Λουκάς Ποζιός

Πτυχιούχος Θεολογίας (Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο)